

НАПРЪДЪКЪ

ВЪСТНИКЪ ЗА НАРОДНЫ, ПОЛИТИЧЕСКЫ И КНИЖЕВНЫ НОВИНЫ.

НАПРЪДЪКЪ излиза всяка сряда. — Годишното спомоществование е, една Тур. Лира златна. А шестмесечното, половинка Л. Т. — Възг. отъ Даржавата, шестъ бел. междубета всячески ПРЕДПЛАТЕНИ. — Писма неосвободени отъ поща парася и на- ржавания за вѣстникъ не съдържени съ предплатата си не съ приети. — Настояте- лить отоваряватъ за заплатата и иматъ право да зематъ на петнадесетълѣзъ едно, като събератъ отъ 5 спомоществования на горъ.

Подписката на спомоществованията става въ Цариградъ — Анонимъ Ханъ № 14 при Г-на И. Найденова редактора и притежателя. — Статии и дописки за общ по- лезни и народни работи са въспряемъ съ благодарение, въ всякий случай трѣба да съ снабдени съ потребнитъ си подписи. — За обнародване на частни извѣстия са пла- щатъ по два гроша на редъ. — Испращанить статии и дописки за обнародване, обноро- двани или не, назадъ са невращатъ никому.

Спомоществованията почнуватъ отъ началото на всякой мѣсець

ЦАРИГРАДЪ 2 Августъ 1874.

«Ето три пѣта станва какъ министри- тѣ на Царица Викториа приповтарятъ въ общитѣ си бесѣди злокобинъ предвѣща- ния за бѣдѣта на Европейскій миръ. И прѣседателъ на министерскитѣ съ- вѣтъ въ Англия, г. Дизрелъ, както и министръ на външнитѣ дѣла Лордъ Дер- би не само гледагъ размѣтени и тъмни по-далечнитѣ точки на Европейскій не- босклонъ, но никакъ са и не двоатъ да прогласятъ съ единъ най-звучащъ на- чинъ, че належа една тежка бура която вѣя пакъ дѣ разбѣрка нашитѣ материкъ. Освѣтъ извѣстнитѣ двѣ бесѣди на рече- нитѣ министри, въ които са излагатъ нѣ кои идеи, телеграфътъ извѣстява че и пакъ г. Дизрелъ като е говорилъ въ камерата на долини парламентъ, за нѣ- какъвъ си религиозенъ въпросъ, припо- вторилъ е по-ясно мѣстнието си за Ев- ропейскитѣ работи и казалъ че «яко и да са намѣрва Европа въ най-пълно сло- койствие, — като извадимъ горката Ис- паня — съществующитѣ протавуборни влияния прѣдвѣщаватъ важни смущения за напрѣдъ.»

«Такъвъ тѣлкования, ако и да носятъ общъ характеръ и да не достигатъ чакъ до подробности, то пакъ могатъ нап- стина да въкартъ въ сериозни беспокой- ствия и най-оптимиститѣ отъ Европей- ската публика, и толкозъ повече попе- же нѣма никакъвъ бѣлъгъ да показва че Англичанитѣ прѣвъ министри е под- сторенъ на тѣзи заплашителни открития съ намѣренье на нѣколко ухитренье, за да повлияе, сирѣчь врѣзъ духътъ на ка- мерата та да сполучи нѣкой проектъ мѣ- ченъ за приемане. Напротивъ даже и самата оппозиция ся вижда да сподѣля страховетъ на г. Дизрелъ, защото ре- ченитѣ телеграфъ прилагатъ че и самъ г. Гладстонъ такожде са исказува че «е вѣрно онова което има да стане.» Но какви ще да сѣ прѣдвѣждайтѣ отъ Англичанитѣ министри важни въ нашитѣ материкъ събития, които има пакъ да разбѣркатъ владѣющитѣ миръ и спокой- ствие и да го турятъ пакъ въ нови рас- класивания? За това нищо не сѣ обясни- ли министри които сѣ говорили, и тѣй врѣзъ това привардване оставили сѣ попрѣщето свободно за всякого одного да луща.

«Като наблюдавали сегашното състо- яние на Европейскитѣ работи, три точки сѣмо срѣщ ми които могатъ нѣкакъ да подложатъ поводъ за беспокойствия и страхувания на оногъзъ който иска да проникне въ тъмнитѣ дълбини на много или малко блиското бѣдѣта. Тѣзи три точки сѣ: Първо, явно прѣговареното отъ Франца ринно или кѣсно отъмъщение протѣвъ Германя, което при всичкитѣ вѣтрѣшани прѣваривания въ които са дави Франца отъ нѣколко врѣме на самъ, все- йоше е любимото бѣлпване на вся- чкийтъ франскій народъ. Второ, упор- ната борба които са води въ централна Европа между католическата черква и гражданската властъ, борба която държи отъ много врѣме въ трѣскаво брожение

всичкийтъ католический свѣтъ и съдър- жава въ малко елементи за запалване; поради тѣсното ѣ съприкосновение съ съществующитѣ редъ на работитѣ въ Италия, а до нѣйде и съ това що са върши въ Испаня. Трето, онова което нѣкои отъ Европейскитѣ вѣстници сѣ неоправдавано упорство характеризуватъ като Источенъ въпросъ, на който, поради привнесенното чрѣзъ Франко-Шем- ската войни промѣнение въ междунро- днати политика и отъ растурачѣто на пърнитѣ съюзничества между Западитѣ сили, нѣкои отъ европейски политичи и публицисти отдаятъ характеръ серпо- зель и твърдѣ бѣ-ственнъ.

«Сега на коя отъ тѣзи три точки ка- то гледагъ министри на Англическото Правителство, както и прѣд-одителъ на оппозицията, прѣдвѣщаватъ нови бу- ри и смутове и прѣдизвѣщаватъ за тѣхъ общото мнѣние съ своитѣ говорения? То- ва вече тѣ сами могатъ да истѣкуватъ на Европейскитѣ свѣтъ който оставя смаянъ прѣдъ тѣзи не ясни открития. Колько за насъ неможеть да идеатъ по- нятитѣ отъ това прѣдположение че от- личаванитѣ въ смисленостъ и проник- телностъ събития на царица Викториа не сѣ дошли до такъвъ важни прогла- шения токо тѣй и повърхностно, а само когато ясни и опрѣдѣлени доказателства имъ сѣ открили наистина важнитѣ пре- межия, прѣзъ които отъ частъ на частъ минува сегашнитѣ редъ на Европей- скитѣ работи. И дѣйствително отъ сега може нѣкой да очакъзъ най-грози съби- тия, когато отъ никакъ не са дава нѣ- кое положително увѣренье за увардване на мирътъ, но на опнки отъ устата на най-значеититѣ политически мажѣ из- лѣзватъ думи не добро прокобищи, въ което време единъ съборъ отъ военни и дипломатски прѣдставители разислева не за нѣкоя примирителна работа, а за това какъ трѣба да са кара войната!»

Такъвъ като е положеньето на Ев- ропы споредъ както по горъ го описва единъ отъ мѣстнитѣ вѣстници, ний счи- тамъ за пуждно да порисправимъ на чи- тателитѣ си малко по подробно върху слуховетѣ относително до Источнитѣ ра- боти, слухове които съвѣзъзъ неуспѣшно стряскатъ малодушитѣ, и слухове най- послѣ на които като са знаятъ извори- тѣ и обстоянията изгубватъ съвѣтъзъ та- зи важностъ която нѣмъ отдаватъ нѣкои и които че дѣйствително тѣ нѣматъ на- ша длъжностъ е да докажимъ на наши- тѣ читатели чрѣзъ едно по обстоятел- ственно разяснение.

Йоше отъ ланъ разни вѣстници въ Австро-Унгария както и другодѣ по Евро- па бѣхъ зели да прѣдвѣщаватъ че Австрия ще измѣни источната си политика и ще я направи по благоприятна за христиан- скитѣ населения въ Турция. Забѣлжи- телно бѣше че тии прѣдвѣщавания са поевнѣхъ същевременно съ симптомитѣ на австро-руското «прителаване». Въ очн удараше много дѣто и самата вѣн- ски «Найе Фрайе Прессе.» която отъ прѣди источната война до сега вѣрно за-

щиящавше Турция, бѣше зела да измѣ- нява езика си и отъ време на време да патаква на нашето правителство.

Обращаньето на австро-унгарската политика смѣтатъ нѣкои да захваща отъ онѣзи есенъ когато по нѣкакви причини босненски нѣкои християне бѣхъ при- бѣгвали въ Австрия и подирли бѣхъ защитата на Хабсбургскитѣ монархъ. Знае са какъ графъ Андраши са на- мѣсп рѣшително въ тоизи въпросъ и убѣди, съ помощта на Руссия, турско- то правителство да промѣни своитѣ бос- ненски чиновници и да приеме прибѣ- гналитѣ Босненци, като имъ повърне и отнегитѣ имуществва. То са свърши и са чинеше че австро-унгарскитѣ канцлеръ ще са задоволи да остане въ платони- чески чувства къмъ населеньето въ Бос- на. Но нѣмше и такъвъзъ които искаха да покажатъ че то не е съвѣтъзъ тѣй.

Прѣди три-четири мѣсеца нѣщо по- евнѣхъ са ненадѣбно два гласа въ Евро- па, споредъ които Австро-Унгари билася рѣшила да превземе Босна и Херцеговина. Тѣзи гласове са изѣстнѣ въ Франкфур- теръ Цайтунгъ и Алеманне Цайтунгъ (отъ Аугсбургъ). Въскитѣ и Пешенски- тѣ вѣстници не опровергахъ тоизи гласъ, но пакъ не измѣнихъ утѣренитѣ си ако и хладенъ тонъ, колкогъ за австро- унгарската политика спрямо Турция. То- ва даде нова храна на вѣстницитѣ за които са отвори поле за нови гадканя и лущания.

Питае са: подъ какви условия са е- стгласила Руссия, за да допустне на Австрия да са распространи въ ущърбъ на Турция и на своето влиянье между южнитѣ Славени?

Европейскитѣ вѣстници, които гово- рихъ за превземаньето на Босна и Хер- цеговина, тѣкувахъ различно и единъ кизвахъ че Австрия е откупила това съ устиваньето на Галиция, други — на Румѣния, а трети йоше по причудли- во искаха да кажатъ че е искупила това съ дозволеньето да са подигне въ Бѣл- гария нѣкакво си княжество. Спо- редъ езикътъ на тѣи вѣстници излизаше че Австрия и Русия сѣ въ пълно спо- разумѣние противу Турция, за което о- биче има много данни да свидѣтельству- ватъ че не е истина.

Но разумѣва са че тѣзи безосновни слу- хове за намѣрениата на Австрия и Руссия не можеха да са поеватъ безъ да из- вѣкатъ дълбокото негодование на малки- тѣ изпомежду държави: Черна Гора, Сър- бия и Румѣния, които много повече са страхуватъ отъ двѣтъ реченни сили цар- ства, нежели отъ Турция, която, вижда сатъ неправедно да охоложавашахъ. Тѣ помислиха да виждатъ че Австрия и Рус- сия си боятъ ужъ да имъ са не откри- ятъ безъ време плановѣтъ и да не произ- веджтъ единъ съюзъ между Турция и малкитѣ около нея княжества и за това вър- татъ работитѣ тѣй што да произведжтъ е- дно неспоразумѣние между Турция и нейни- тѣ вассали. Това помислиха да назиратъ и други въ причудливото държане на австро- унгарската и руската пресси. Слѣзъ откри- тията, които направи аугсбургската Ал-

леманне Цайтунгъ, Застава писна и набѣди Хърватитѣ че тѣ сѣ станали о- рѣдие, за да са подложни Босна подъ Австрия, и че това е единственната при- чина, поради която тѣ тѣй неадѣбно са измирихъ и спора уѣхъ съ Маджа- ритѣ. Отъ това са породн една жива по- лемика между сѣрбскитѣ и хърватскитѣ вѣстници. Бѣлградскитѣ Истокъ и Бу- дучностъ изевихъ, че въ случай, ако Австрия нападне на Турция, Сърбия ще са съедини съ Турция. Това истото под- твърди отъ страна на Черна Гора и Гласъ Црногорцъ. Хърватскитѣ листове: Об- зоръ, Народни Листи и пр. изевихъ че благославятъ оногова, който би са зель да освободи братията нѣмъ въ Босна и Херцеговина. Това което даваше на дру- гитѣ да мислятъ че тѣ подразумѣватъ Австрия. Отъ друга страна гледаха на това какъ князь Миланъ трѣгва за Ца- риградъ по съвѣтитѣ на графъ Андраши, и видѣхъ испослѣ че князътъ не можѣ да са наслади въ Цариградъ съ помо- щта на австро-унгарскитѣ посланикъ, което такожде са прѣтълкова и всички вече взеха да гледагъ на Австрия не- довѣрчиво и да мислятъ че тя само са показва тѣй като покровителница ушъ на приднавскитѣ княжества и ласкае че ще имъ помага за да са освободятъ изъ подъ титорството на Турция, а отъ друга страна подковава тѣхното бѣдѣта и по- дига раздори между тѣхъ и Цариградъ.

Работитѣ са виждаха въ едно такъвъзъ не извѣстно и тъмно положенье, когато ненадѣбно са разгласи прѣди нѣколко време за посѣщеньето което направи рус- скитѣ великий князь Константинъ на австрийскитѣ императоръ по случай на двадесетѣпетогодишнитѣ день отъ вре- мето, когато е получилъ той (импера- торътъ) голѣмитѣ русскитѣ воененъ ор- денъ св. Георгий. Това събитие стана слѣдъ паданьето на вѣнскитѣ воененъ министръ Куна, познатитѣ противникъ на Руссия, а подъ ръководителството на ерц-херцога Албрехта, побѣдителя на Кустоца и главатаря на воената партия въ Вѣна. На ерц-херцога Албрехта от- даватъ новата и блистателната демонстра- ция на австро-руското прителство, по- неже той като противникъ на Пруссия доближава къмъ Руссия. Едвазъ що бѣ- хъ заглушѣли въодушевѣнитѣ здрави- ци въ Вѣна по поводъ на Константино- вото посѣщенье, прѣснаха са слухове за военни движения на австро-турската гра- ница които слухове йоше повече засили- хъ прѣдполаганията за предстояща война.

При всичко че въспослѣдовавшитѣ зва- нични опровергания на тѣзи послѣднитѣ слухове и други йоше нѣкои съображе- ния, доказватъ най-ясно че всичко това не е освѣтъ «куру юрюлюгъ» но р з вълинуваното отъ нея общественно мнѣ- нье не са е йоше стигнило и вѣстницитѣ слѣдуватъ да правятъ разни разсуж- дения върху взаимнитѣ отношения на споменуванитѣ държави и държавци, а това задѣлжава и насъ, за по добро у- разумѣние на работитѣ да прѣдставимъ на читателитѣ си своето частно мнѣние по тѣзи частъ.

Пита се: какво може да бъде поведението на Ромъния и особено на Сърбия въ възможното съблъсване, за което събдунатъ йоде нѣкои да барборътъ.

Споредъ насъ положението на Ромъния никакъ не е изгодно. Русия — каква участъ! — която никогъ не е успѣвала земя, била е принудена да успѣпи два пѣти по късъ отъ земята си въ полза на Ромъния, — на дребната, ничтожната Ромъния. Русия не е възможно да забрави че нейните граници сж са простирали едно време до устѣето на великиятъ, на великолѣпниятъ Дунавъ и козакътъ жестоко мрази коварнаго молдованца. А всичко това не дава никаква охолохъ на Руляния да бѣлува каквото да е шаванье.

Но да видимъ какъ стои Сърбия. Сърбски въ парии са борятъ за вѣстѣта, а князьтъ сѣрбскій е отишѣлъ да са поклони на австрийскійтъ царъ и да се оплаква противъ Турция — споредъ както въобще са мисли и говори. Отъ всичко са види че сѣрбската дѣломація и сега са намира на единъ степенъ много доленъ отъ степенитъ на европейската дѣломація. Но нашето мнѣние твърдѣ късно сж са свѣтили Сѣрбитъ да викатъ и да протестиратъ противъ Австрия, ако тя е зела въ себе си мислата да «освободи» (!) християнитъ въ Турция, съ която мисля обща чѣтъ Сѣрбитъ да са китятъ, при всичко че тозъ начинъ е преголѣтъ за малката нѣмъ глава. Били са времена, може би, когато Сѣрбитъ би могли да ся надѣятъ че ще направятъ нѣщо, таквизъ случаи може би да е имало, по тѣзи случаи сж ги употребявали Сѣрбитъ или за междоусобни каприци, или сж ги минали замаени въ вѣтрѣшния неспоразумѣния. Сега Сѣрбия има да са плани не че ще загуби мечтателното си величье, а че може свѣсѣти да исчезне отъ лицето на земята. Ако Сѣрбия сама не даде причина да бѣде нападната отъ Австрия или отъ Турция, тя може да занарди интегритетътъ си.

Колкото за предпологагитъ сѣюзъ между Черна Гора, Ромъния и Сѣрбия, па даже и Грция, ний не държимъ че тѣзъ мечъ може да са осмѣстви. Тѣзи държавици не можѣхъ да са споразуиѣтъ до сега противъ Турция, тѣ йоше по малко ще можѣтъ да са споразуиѣтъ противъ Австрия и Русия. Австрия русскитъ вѣстници, които са показватъ приязненни и милосѣрдн къмъ стремленията на подунавскитъ княжества, колкото за отираването имъ въ търговско и гюмришко отношение, — отричатъ всяка важность на мечтателнитъ сѣюзъ и ясно казватъ че княжествата трѣбна да стоятъ мирни и да са покоряватъ на рѣшенята, които направятъ по голѣмитъ сили.

По всичко прочее са вижда че опасностьа за които става дума лежи другагъ а не въ мншмото заплитанье на Источнитъ работи, които не сж отъ естество да дадатъ храна на злобнитъ прѣдвѣщания. Нѣма сумѣнье че всички слухове и съображения колкото за това далеко прѣдхождатъ узрѣването на обстоятелствата и думитъ на Лорда Дизраели че «голъмата криза въ Европа може да настани по-рано отъ колкото са мисли» сочатъ непрѣменно на възъ друга страна.

Като гледаме на минало то отъ дваде сѣтъ години насамъ на сегашното, и до колкото можемъ да проникнемъ въ бѣдѣшето, за насъ е много мѣчно да повѣрѣваме, че тѣй отведиѣжъ може да са зоблачи, да загърмъ и да рухнатъ крѣпи по прѣдѣлитъ на толкова много и тежко испытано отъ вѣковѣтъ наше отечество. Но прѣди да свѣршимъ ний мислимъ че нѣма да сторимъ зѣтъ ако приложимъ да кажемъ че прѣдѣ мислѣтъ сѣмо за едно възможно настаиванье на таквизъ време, когато познатата подданническа вѣрность на Българскитъ народъ да бѣде положена на изкушение, ний трѣба да почувствуваме отъ сега колко драгоцѣно е за насъ унаважването на прѣстолѣтъ на негово И. В. Султанѣтъ.

Неможахъ да са въздържимъ да не направимъ нѣкои извлечения отъ прѣсловутитъ членъ на Неологосъ, за който въ миналий брой споменѣхъ, и толкозъ повече като го намѣрихъ въ нѣкои отишѣния интересенъ. Гръцкитъ този листъ е турилъ на този си членъ на словие «единъ урокъ отъ свѣрхменната история», и наистина той освѣтъ за онѣзи за които е назначенъ може да бѣде урокъ и за насъ, защото ний учимъ, като ни по-азва най добръ, на кой умъ са намѣрватъ и какво ни мислятъ грѣцитъ.

«Неизразимо е, захваща гой, негодяването което обзе тукашната публика при прочитането на онзи консулски документъ, който обнародвахъ... и наистина нийцо по-правено отъ туй негодяване когато чрѣзъ негъ (документътъ) са докачатъ най свѣщенитъ отъ нациѣтъ права, свободата на свѣсѣтъ и правдинитъ ни като подданици на голѣма и независима империя, когато въ царуването на Султанъ Абдулъ Азиза, който вче а йоше съ непрѣклонно и родолюбви упорство спасавашъ за Турция твърдинята на малий Зворникъ, която съ толкозъ ухищрения са присъкаше, тогазъ единъ чиновникъ на чуждо правителството да дърва съ нечута продерзливность да докача неговата вѣстъ при подданици народи, като имъ са обѣщава безобязанно че неговѣтъ дворѣ ще по-дѣйствува тука като господствующа сила, и да посиява междоусобна война между два подданици народа и да измисля съ крайно безсѣмство Български царовища въ сѣрѣтъ Турция!» И то кога? Когато Неговото Правителство проповѣдва всякой день въ сѣрѣтъ Европа че панславизмътъ е химера, че не си допуша никакво намѣсване въ работитъ на Турция, че единичното нейно желанье е за пардаването на сѣществующий редъ въ Истокъ.

«Но безобязанното издѣване на таквизъ документи има и нѣщо утѣшително. а) Може би Европа, която сѣмъ слѣдѣтъ сѣтъ може би Имъ. Прѣва, която не могоха да убѣдятъ нашѣтъ краскани за беззаконнитъ дѣйствия на панславизмътъ, за неуморното дѣйствие на неговитъ апостоли при подданицитъ нему народи, може би, казвами, че повѣрватъ сега... Неможемъ да не си припомнимъ съ нѣкоя душевна близкостъ че отъ тринадѣсетъ и повече го или ний са боримъ и като на одъ и к то религия?» срещу едно силно намѣстание, което заплѣща не само нашата народность, но свободата и сѣществованияго на всички сѣжителни намъ нарди, на и нашата цивилизация на Европа. б) Хиляда пѣти сѣмъ посочвали и на Европа и на Имъ. Правителство сѣдѣствата на неговото дѣйствие, обаждали сѣмъ повече отведиѣжъ

1) Трѣба да са помне и Зворникъ за да стане оленетането пѣлно, инакъ може да остане имъ. Правителството недоброуѣно и да не направя всичко онова което са ще ни гърчатъ — да прѣмаме всички онѣзи които имъ прѣчатъ да са правятъ каквото щѣтъ. Ред.

2) Български царовища! Не едно а много! И кой ги възлага? Вѣнѣ русскитъ консулъ. Какъ? Съ прогласяване на арабитъ да са не покоряватъ на патрирха Прокопия. Колко ле но! и можѣтъ ли да го невърватъ това гърцитъ и да не вѣватъ и да не дѣкатъ защо да нѣма да тѣхъ ни едно когато за българитъ нѣма толкозъ?

3) Какъ не! И въ немането на таквизъ документи замѣсването имъ е йоше по-утѣшително, даже и спасително за онѣзъ отъ които са изиски и пустивъ въ свѣтъ на спорѣтъ цѣлѣтъ си. Не е ли тѣй Г. Неоложе? Ред.

4) Когато гърцитъ сѣмъ ги не хваща, а Европа хабѣтъ нѣма. Каква равнодушна Европа! Не си оставя всичкитъ работи та да са задрѣтне да опеке араби за гърцитъ, имъ ги оставя на сухи корички. Язѣкъ не е ли? Р.

5) Какво ли щѣтъ да стане съ цивилизацията на Европа ако да не бѣха гърцитъ да са борятъ за нѣя! Ами защо прѣди 13 и по-вече години тѣзи гърци не сж са борили за цивилизацията на Европа, а отъ 13 години на сѣмъ сж отворили тѣзи работи? Не е ли защото до тогазъ българитъ бѣха дойли крави за тѣхъ, а отъ тогазъ на сѣмъ не можѣтъ вече да ги до-тъ? Тога сж ний да е и цивилизацията за която си борятъ тѣ, за туй излѣзватъ изъ кожѣта си, защото гледаатъ че и цивилизацията отъ божегробската прахъ остава отъ ръка!

неговитъ апостоли, е) показвали сѣмъ нуждата на тѣспото съединение на Источнитъ племена и особено на Турцитъ и на Гърцитъ за защитата отъ нахлуването на общитъ неприятѣлъ, призовавали сѣмъ внимането на западна Европа върху страшното завоевание което прави панславизмътъ. Но Европа която и толкозъ гърци на е укорявала че сѣмъ слѣди орѣдия на еднѣвѣрната намъ Русия, Европа която не помалко отъ насъ заплашва (слушай добръ и си отварай очитъ Европо! Ред.) пороятъ щомъ по-топи Истокъ, равнодушно е гледала нашитъ усилия, или, което е йоше по-лошо, осмѣждала на е за това дѣто са противитъ, жавада е правѣтвенно и вѣществено поддрѣпленье на намѣстѣнитѣ, и нѣки отъ нейнитъ дипломати, работаче на религиозни чувства и страсти, недостойни на този вѣкъ. не сж са подвоявали да бесчестятъ публично нашата Черква, защото не е продала на панславистическитъ домогания, защото не е сжонявала да стане орѣдѣ на прѣсподня политика, и да прѣдста-вѣ нашѣтѣнитѣ тѣзи иститъ, на които поборницитъ провъзгласяватъ днесъ Български царовища, като най вѣрни на Високата Порта подданици, чрѣзъ които тѣ би могла да удаши смутителя Еленизмътъ. Пагубницитъ! (стой ви са този укоръ а, о, Европейски дипломати! Ред.) Не припомнимъ че въ Истокъ, дѣто, са толкозъ бъркатъ по двѣ само (народности) сѣществуватъ които иматъ въ гѣзи стра-на народенъ и религиозенъ свой центръ: турцитъ и гърцитъ, и само тѣ съединени можѣтъ да поставятъ прѣграда сѣрѣщу чуждото намѣстѣе и като прѣдп-зѣватъ другитъ отъ заризата, която прѣд-стои подъ прикритието на единоплем-ство, да ги направятъ и роди само сѣ-ществующи (и нѣмо е тона за насъ р.) и неспинни граждани на Истокъ, които да не продаватъ отечеството си за прѣзидни химери. Не разнислаха че какъ то другъ пѣтъ Спартацитъ като сѣспивае (и нѣмо е тона за насъ р.) е силенъ р.) тѣй и турцитъ повинувани на тѣхнитъ внушения и грижа имуше съспиването на еленизмътъ, ще да из-балакатъ едното око на Истокъ и ще улеснятъ чуждото намѣстѣе въ тѣзи страни. Не разнислаха че религиозното единство на християнскитъ народности въ Истокъ и сѣществуйването на якъ центръ на туй единство въ самата столица на османскитъ държава е най без-опасното поручителство за цѣлостъ а на Истокъ, по безо асенъ и отъ самитъ парижскитъ трактатъ, и че неговото съ-спиванье вѣвѣра народитъ въ обитията на чужда земя. б) Когато велѣуипий Бис-

6) Жалко че не сѣмъ знаели това по опрѣтъ; но добръ че на казватъ сега сама съ всяко държавление какво ви е било служението, та да «а отдаваме подобающитъ почести. Р.

7) Чѣ гърцитъ писателъ жада да бѣдѣтъ Българитъ исканчии отъ туй спасително за империята съединение, тонаго разумѣвали отъ душитъ му, но онова което не догадуѣвали е какъ разбѣра той да стане тона исканчине: да ли чрѣзъ свѣршенното истребление наше отъ лицето на земята или сѣтъ свѣршенното наше подчинение подъ тѣхъ. Но ако първото е неможливо, второто не е ли несправедливо? Та освѣтъ тона вѣрнитъ поборникъ на прѣдлаганото съединение щѣне да сторѣ мислѣтъ, много по добръ ако да ни разсправе по подробно и да ни каже по ясно интереситъ на Империята отъ свѣршенното подчинение на Българската народность подъ грѣцката, защото тона е за насъ малко не вразумително, ако не кажемъ сумнително. Ред.

8) Въ буйството си противъ мншмѣтъ непри-тели на държавата и на черквата, писателѣтъ на този членъ пристѣга да не знае на шо говори, и забравя или нарочно и пуца пѣтъ вѣдъ самото положение на работитъ. М сѣмъ негли че свѣтътъ е толкозъ глѣзѣтъ че не знае и не ви-ди, или че ще го омае съ многото си думи да му нехѣрази и заблѣжи че на Истокъ хри-стианскитъ народности и вѣменно грѣцката на-родность нѣма нееднѣвъ а шѣтъ религиозни цен-троне, въ Цариградъ, въ Антиохия, въ Алек-сандрия, въ Иерусалимъ, въ Аяна, и въ Ки-просъ, и религиозното имъ единство не страда нищо отъ тона, и че не сж Българитъ които нарушаватъ туй единство съ укрѣпѣнето на единъ особѣтъ, подобенъ на другитъ центръ, но сж гърцитъ, които като неможѣтъ да иматъ

маркъ са е подиретналъ на свѣрхчело-вѣческа борба за да не би нѣмскитъ ка-толици ако и нѣмци по и родность, во-дени и карани отъ чуждѣ религиозенъ центръ да станѣтъ споборници на не-приятелитъ на Германското единство и са мѣчи да направѣ религиозенъ центръ вътрѣ въ Германия не доумително е какъ ний на Истокъ, които имаша отъ тол-кози вѣкове този крѣпкитъ центръ, мѣ-чимъ са сега да го събѣримъ, и то не заради еднороднитъ каквото сж нѣмцитъ, но за народи различни по народность, народи убѣдени че единоплемнството ги свѣрзва съ нѣкоя чужда сила, на-роди които въ лишенье на този центръ като оставатъ безглави ще потърѣятъ и религиознитъ си центръ тамъ дѣто имъ са чини че сѣществуйва и народ-нитъ.

Като припомнимъ и тукъ онова що каза-хъмъ въ горния бѣлѣкъ, ще припомнимъ да кажемъ че писателѣтъ въ прѣхласването си самъ са замѣтава въ прѣдпѣрѣвѣния тѣй шо отъ всичкото му бѣрѣанье не пѣзѣва ни една здра-ва мислъ а само дръкѣвания.

Така трѣ прѣдѣтава като описно за империята и гди онова самото което споредъ соб-ственното му доказанье е спасително. Кора тона що вършатъ държавнитъ мѣжѣ въ Тур-ция, като хвили и приножда за примѣръ сѣ-щото шо върши и Бисмаркъ.

Бисмаркъ, казѣва, той са мѣчи да съставѣ единъ религиозенъ центръ за католицѣтъ въ Германия за да не са видѣтъ и каратъ като-лицѣтъ Германия отъ чуждѣ религиозни цен-тръ и станѣтъ споборници на асприя елѣтъ на ерманското единство. А не е ли то истото що искаха и направѣха вѣщи нѣкои полити-чески мѣжѣ въ Турция, като съставѣха единъ религиозенъ центръ вътрѣ въ Турция, за да са не водѣтъ и каратъ православнитъ бѣлгари отъ чуждѣ религиозенъ центръ, какъто е за тѣхъ първо грѣцкитъ, а послѣ и другитъ нѣкои, чрѣзъ което може нѣкога да станѣтъ тѣ споборници на неприя елѣтъ на държавата, както е и ставало въ 1821 тона което са вижда да бѣзѣни гърцитъ и за напрѣдъ да бѣде пакъ.

Тѣзи народи, казва той, като разбѣра разу-мѣна си бѣлгариѣтъ, въ лишенье на такъвъ цен-тръ, за какъто говори, като останѣтъ безъ главѣ ще погирѣтъ и религиознитъ си цен-тръ тамъ дѣто мислѣтъ че сѣществуйва и на-роднитъ имъ. Но нѣможе да тона и не прѣдѣ-ва да оставѣтъ Българитъ лишени отъ онова свой религиозенъ центръ, да не сж безглави въ Турция, както бѣха и ще бѣдѣтъ подъ гърцитъ; за тона трѣба да иматъ главѣ, да иматъ свой религиозенъ центръ въ Турция, тамъ дѣто е сѣщинѣтъ народнитъ имъ центръ; защото знаятъ вече и повинуватъ си не на дру-го а на укрѣпѣнето чѣтъ не сж гърци, а сж единъ особенъ народъ, и че както не сж и не щѣтъ да бѣдѣтъ гърци, тѣй сѣщо не сж и не щѣтъ да бѣдѣтъ ни сѣрби ни руси на то подѣтъ клеветнически писателѣтъ.

Отъ самитъ думи прочее на писателѣтъ на този членъ излѣзѣа че работѣтъ како отишатъ днесъ колкото са касѣе за укрѣпѣнето на Бѣл-гарската Екзархия, противу която сж управе-ни исѣщи тѣзи лѣвити стрѣли, отиша твърдѣ добръ за бѣдушето на държавата, и показватъ че ако би станало инакъ, както ги бѣзѣни гър-цитъ и на които са доминатъ съ таквизъ кад-ни сѣрѣства, ще послѣдѣватъ всички онѣзи не-желани бѣдѣния, за които расправѣ той. Про-четѣте внимателно членѣтъ му, викиѣтъ въ по-ложенето на работитъ и ни ще са уверѣте.

Но отъ всичко най-любопитно сж истѣри-янѣта и самохвалѣствата на гърцитъ за юначе-скитъ духъ който ужъ показналъ въ тѣзи си борба; за тѣхъ ний оставѣмъ да поговоримъ въ вѣдущий си брой.

ДОПИСКИ И НОВИНИ

БЪЛГРАДЪ, Юли 1874. — Г-не Редакторе, Нашето, че ни са дадо отъ ново писанье за да издаватъ листъ, порази тула всички нѣ-ковъ, како и други нѣкои нѣски кръгове и произведе печални впечатлѣния, колкото възвѣ-стѣе за уничтоженieto на *Право*, бѣше при-чинило радость и несѣлие, — съ тѣзи само раз-ликъ, че ако уничтоженieto на *Право* не бы свѣсѣтъ ненадѣнно събы ie за всички, особено не за нѣкои отъ пѣзѣтитъ и крѣвни вра-гове на българското вѣе п народъ, — то на-противъ появленieto на *Напрѣдѣкъ* бѣше една-ко ненадѣнно за всички. Въобщѣ владѣе стра-хѣтъ да не бы нашѣтъ листъ да послѣдува да навѣрѣ свѣдѣния върху тѣлѣшнитъ страсти, въ които сѣ раз нѣватъ толкозъ пагубни за на-родѣтъ нашъ цѣлокупность и напрѣдѣкъ У-словия. Къжко за мене, азъ ще слѣдуѣмъ по-желанieto ви да ни съобщаватъ развитieto на тукашнитъ работи, както и онѣя на създѣни-тъ земи. Хващамъ са о тѣзи си дѣлѣнитъ съ-бѣлгариѣтъ както и катъ погрѣшници, събѣратъ туй единѣно кѣто нескѣтъ произмѣно да ги отчуждѣтъ отъ Центрътъ чрѣзъ прогласяването на схизмата.

Свято Бранецкий Г. Г. Климентъ. Віена 1874;
стр. 120 съ 8 изображенія. гр. 5.

